

Uitvoeringsprogramma Specialistische hulp 2025-2027
Visie sociaal domein Dordrecht 2030

Inleiding

In de "Integrale visie sociaal domein Dordrecht 2030" staat dat iedere Dordtenaar de hulp moet krijgen die nodig is, op het juiste moment en van goede kwaliteit. Specialistische hulp is belangrijk voor inwoners met complexe problemen die meer ondersteuning nodig hebben dan de algemene voorzieningen kunnen bieden. Dit kan bijvoorbeeld intensieve zorg zijn voor jongeren met gedragsproblemen, hulp voor mensen met een beperking, of zorg voor ouderen die niet zelfstandig kunnen wonen.

De vraag naar specialistische hulp neemt toe, terwijl de financiële middelen beperkt zijn. Er is een tekort aan personeel en de hulpvragen worden steeds ingewikkelder. Door de vergrijzing is het aannemelijk dat er meer zorg en hulpvragen bij komen, wat het systeem verder onder druk zet. Met dit uitvoeringsprogramma willen we met concrete acties en keuzes zorgen dat specialistisch hulp beschikbaar blijft voor de inwoners die het echt nodig hebben. Het maken van keuzes is essentieel om te voorkomen dat het systeem op termijn vastloopt en de meest kwetsbare inwoners zonder hulp komen te zitten.

Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten uit de integrale sociale visie zijn leidend voor dit uitvoeringsprogramma:

- **Dordtenaren helpen elkaar zoveel mogelijk:** Door inwoners te stimuleren elkaar te ondersteunen, kunnen we de druk op specialistische hulp verlagen. Vrijwilligers en mantelzorgers spelen hierin een belangrijke rol.
- **Voldoende aanbod aan algemene voorzieningen:** Een breed aanbod van basisvoorzieningen zorgt ervoor dat inwoners met diverse hulpvragen niet direct specialistische hulp nodig hebben.
- **Tijdige toegang tot passende specialistische hulp:** Als basisvoorzieningen niet toereikend zijn, zorgen we voor snelle en adequate specialistische hulp onder het motto: 'zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig'.
- **Investeren in preventie en vroegsignalering:** We willen zware hulp voorkomen door tijdig in te grijpen en ons te richten op oorzaken zoals armoede en mentale problemen, met behoud van privacy en autonomie.
- **Normaliseren:** Problemen minder medisch benaderen en kijken naar wat inwoners, samen met hun omgeving, zelf kunnen oplossen. Dit vermindert de druk op specialistische hulp.
- **Meer integraliteit:** Hulpverleners bekijken zowel de persoonlijke situatie als de bredere context. Dit leidt tot oplossingen die oorzaken aanpakken en verkort wachtlijsten.
- **Samenwerking met partners:** Een sterk sociaal Dordrecht vereist samenwerking tussen formele en informele partners, met wederzijds vertrouwen en duidelijke afspraken.
- **Differentiatie in uitvoering:** We bieden maatwerk per wijk en buurt en richten ons op moeilijk bereikbare groepen, zoals anderstaligen en laaggeletterden.

Concrete maatregelen

Specialistisch hulp moet beschikbaar blijven voor de inwoners die het echt nodig hebben. Om dit te kunnen garanderen, nemen we maatregelen om de druk op deze hulp te verminderen. Dit doen we aan de hand van deze concrete stappen:

1. We maken de toegang tot specialistische hulp integraler en gericht.
2. We doen aanpassingen in het hulpaanbod.
3. We investeren in de integraliteit en het verbeteren van de samenwerking tussen partijen.

1. We maken de toegang tot specialistische hulp integraler en gericht

	Wat willen we bereiken?	Wat zijn de beoogde resultaten?	Wat gaan we hiervoor doen? (welke activiteiten)	Wat is het tijdspad?
	We willen dat de vraag van de inwoner centraal staat en dat vragen van inwoners, voor steun en hulp, integraal worden opgepakt.	De lokale toegangspunten moeten meer integraal worden voor inwoners voor vragen, steun en hulp voor alle sociale onderwerpen binnen de gemeente. Dit betreft de doorontwikkeling van de sociale wijkteams (Dordrecht Sociaal).	De gemeente heeft een opdracht verstrekt aan de GR Sociaal, MEEVivenz en Stichting Jeugdteams ZHZ om de integrale lokale toegangspunten (door) te ontwikkelen. Dordrecht trekt hierin als opdrachtgever samen op met de gemeenten Zwijndrecht en Gorinchem. De opdrachtnemers ontwikkelen een concreet plan van aanpak voor de lokale integrale toegangspunten. Daarna starten zij een implementatieproces. Zij leggen de relatie met het inkoopproces jeugdhulp ZHZ (aanpassingen hulpaanbod) en de samenwerking met andere toegangspoorten.	2025-2026
	We willen dat de toegang tot specialistische hulp gericht wordt.	Er moet minder druk komen op specialistische hulp, zodat de hulp uitvoerbaar, toegankelijk en betaalbaar blijft.	De gemeente heeft de opdracht 'Basishulp/Jeugdhulp naar Voren' verstrekt aan Dordrecht Sociaal. De gemeente stuurt daarmee op de ontwikkeling van Dordrecht Sociaal naar een algemeen toegankelijke voorziening die vaker hulp en ondersteuning zelf biedt, en ook meer collectief inzet, in plaats van verwijzen naar regionaal gecontracteerde (jeugd)hulppartijen. In deze opdracht wordt ook de relatie gelegd met de samenwerking met het onderwijs. In het implementatieproces wordt de relatie gelegd met het inkoopproces jeugdhulp ZHZ (aanpassingen hulpaanbod) en de samenwerking met andere toegangspoorten.	2025
	We willen dat de toegang tot specialistische hulp gericht wordt en dat er kostenbewust wordt gewerkt.	Er moet minder druk komen op specialistische hulp, zodat de hulp uitvoerbaar, toegankelijk en betaalbaar blijft.	De gemeente heeft aan Dordrecht Sociaal de opdracht verstrekt voor handhaving en uitvoering van het normenkader. De huidige opdracht wordt doorontwikkeld naar specifiek beschikken. De gemeente en Dordrecht Sociaal analyseren samen data rondom overschrijdingen en bespreken dit casusgericht. Normenkader: een kader waarin voor de meest jeugdhulpvoorzieningen is aangegeven hoe lang de hulp	2025

			geboden mag worden (intensiteit en duur) en tegen welk tarief. Specifiek beschikken: zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig (kostenbewust werken).	
	We willen dat de toegang tot specialistische hulp gerichter wordt en dat er kostenbewust wordt gewerkt.	We gaan meer handhaven op het gebied van rechtmatigheid en passende zorg in de toegang tot ondersteuning (Wmo & Jeugdhulp), zodat de zorgkosten lager uitvallen.	De gemeente stelt een taskforce passende hulp in. We voegen expertise toe aan de toegang die vooral kijkt naar zorgsoorten. Of deze zorg terecht en rechtmatig wordt ingezet, en of de zwaarte (intensiteit, duur) klopt. Het gaat om juridische kennis van Wmo en Jeugdhulp (inclusief de Dordtse verordening jeugdhulp).	2025
	We willen meer sturen op samenwerking met en tussen andere toegangspoorten: Huisartsen, Praktijkondersteuners (POH-GGZ Jeugd), gecertificeerde instellingen, GGZ Jeugd	We krijgen meer grip op het aantal doorverwijzingen naar specialistische hulp door een verbeterde samenwerking tussen de verschillende toegangspoorten en het voorliggend veld ofwel algemene voorzieningen. Daarnaast een verdere optimalisatie van de hulp bij psychosociale problematiek bij jeugdigen. Jeugdigen worden eerder geholpen waardoor problemen niet verergeren en er meer sprake is van normaliseren (bij alledaagse vragen).	De gemeente breidt de sturing op huisartsen als toegangspoort (voor jeugdhulp) uit en concretiseert welke opgaven daarbij horen (bijv. de koppeling van Zorgdomein en het sociaal wijkteam). De aansturing op het project POH-GGZ Jeugd nemen we hierin integraal mee.	2025
	We willen de mogelijkheden van het voorveld beter benutten, zodat specialistische hulp niet of minder snel nodig is (kostenbewust werken).	Inwoners moeten meer actief toegeleid worden naar algemene voorzieningen die bij hun hulpvraag passen. Voor normale problemen bieden wij in Dordrecht normale oplossingen.	De gemeente borgt het 'sociaal recept' en de inzet van sociaal makelaars in de opdracht van Dordrecht Sociaal. De gemeente stuurt er bij Dordrecht Sociaal op aan dat hulpvragen zoveel als mogelijk laagdrempelig worden opgelost binnen de bestaande netwerken en mogelijkheden van de wijk waarin de hulpvrager woont.	2025-2026
	We willen vroegsignalering, preventie en participatie bevorderen.	Door meer outreachend en vindplaatsgericht te werken worden vragen van inwoners gezien en gehoord. Inwoners kunnen informatie en advies krijgen op diverse plekken in de stad. Zo kan makkelijker (lichte) ondersteuning	De gemeente blijft als opdrachtgever van Dordrecht Sociaal sturen op de kern van de opdracht: normaliseren, preventie en vroegsignalering. Dit komt in alle accountgesprekken terug. Hetzelfde geldt voor de opdracht aan JongJGZ. Normaliseren is als wettelijke taak opgenomen in het	Doorlopend

		gegeven worden of aanvullende zorg indien nodig.	basispakket van de jeugdgezondheidszorg.	
	We willen dat de meest kwetsbare inwoners niet de dupe zijn van oplopende wachtlijsten in de Wmo.	Specialistische hulp moet ondanks de wachtlijsten meer toegankelijk zijn voor de meest kwetsbare inwoners.	De gemeente voert samen met de GR sociaal en de regiogemeenten wachtlijstbeleid in. Het beleid geeft voorrang aan de meest kwetsbare inwoners die specialistische hulp nodig hebben. Bijvoorbeeld op basis van de verhouding draagkracht-draaglast en bij escalerende situaties. In het beleid is ook aandacht voor overbrugging tijdens het wachten (waakvlamfunctie).	2025-2026

2. We doen aanpassingen in het hulpaanbod

	Wat willen we bereiken?	Wat zijn de beoogde resultaten?	Wat gaan we hiervoor doen? (welke activiteiten)	Wat is het tijdspad?
	We willen duidelijker afbakenen welke zorgvormen (jeugdhulp) naar voren worden gehaald en welke zorgvormen regionaal worden ingekocht.	Door de inkoop beter af te bakenen, komt er meer financiële beheersbaarheid en, conform de uitgangspunten van de Hervormingsagenda Jeugd, borgen we dat jeugdhulp beschikbaar is en blijft voor de jeugdigen en gezinnen die dit écht nodig hebben.	De Serviceorganisatie Jeugd ZHZ bakent als onderdeel van de regionale inkoop, in samenwerking met de gemeenten, binnen segment 4 (veel voorkomende specialistische hulp) beter af welke zorgvormen worden ingekocht. De gemeente zorgt voor lokale samenhang met de integrale toegang en de implementatie van Basishulp/Jeugdhulp naar Voren > zie toelichting in tabel 1.	2025
	We willen voorkomen dat het regionale en lokale hulpaanbod dezelfde hulp aanbieden.	Er komen minder dubbelingen in het zorgaanbod. Daardoor worden de financiële middelen effectiever ingezet.	In opdracht van de GR sociaal wordt eind 2024 een adviesrapport opgeleverd over dubbelingen tussen het lokale en regionale hulpaanbod. De gemeente Dordrecht kan op basis hiervan in 2025 keuzes maken om iets niet (meer) te doen.	2025-2026
	We willen, wanneer mogelijk, dat inwoners leren om zelf weer iets te kunnen.	Inwoners krijgen hulp om minder afhankelijk te zijn van zorg. Dit vermindert de druk op zorg en stimuleert het welzijn van de inwoners.	De gemeente geeft de GR sociaal de opdracht om te beginnen met herstelgerichte ondersteuning. Het gaat in eerste instantie om het programma 'Powerful Ageing'.	2025
	We willen het hulpaanbod innoveren door (o.a.) technologische ontwikkelingen in te zetten.	Door de inzet van technologie komt er minder druk op personele inzet in de specialistische hulp. Deze toevoeging in de zorg zorgt voor meer	De gemeente geeft in samenwerking met de regiogemeenten een opdracht aan de GR sociaal om te starten met een pilot innovatie waarbij technologie een taak in de huishoudelijke ondersteuning	start pilot in 2027

		alternatieven die de krapte op de arbeidsmarkt kunnen verlichten.	overneemt. Bijvoorbeeld door de inzet van stofzuiger- en dweil robots en zelfreinigende toiletten.	
 	We realiseren door middel van doorzettingsmacht doorbraken voor jeugdigen met de regionale inzet van het Expertteam Passende Hulp, die vanwege de complexiteit van hun problematiek, binnen het hulpverleningsaanbod niet of onvoldoende geholpen worden.	Jeugdigen in de regio ZHZ ontvangen meer passende en betaalbare hulp, ongeacht de complexiteit van de problematiek.	De gemeente blijft als (mede) opdrachtgever sturen op de opdracht aan het Expertteam.	2025-2026

3. We investeren in de integraliteit en versterken de samenwerking tussen partijen

	Wat willen we bereiken?	Wat zijn de beoogde resultaten?	Wat gaan we hiervoor doen? (welke activiteiten)	Wat is het tijdsplan?
	We willen de samenwerking tussen het contractmanagement van de SDD en de SOJ versterken (overgang Jeugdwet - Wmo 18-/18+), waardoor trajecten voor inwoner efficiënter worden ingericht.	Er moet meer inzicht komen in de verschillende effecten op vraagontwikkeling en bedrijfsvoering bij verdergaande samenwerking tussen DG&J en GR sociaal op de binnen deze opdracht vallende taken - Een onderwerp voor het schikken van deze taken op basis van logica van dienstverlening aan de inwoner. - Op basis van het nieuwe plaatje komt er een advies over de (her)schikking van de (binnen de scope van deze opdracht vallende) taken belegd bij de GR'en vanuit leidende principes: ontschotten, lean overhead en goed werkgeverschap. En dat met de actuele verschillende GR structuren van de 10 gemeente in gedachten.	De gemeente stelt een plan van aanpak op.	2026

	We willen de integraliteit en samenwerking tussen het sociaal domein en het veiligheidsdomein versterken met als focus de samenwerking en verbinding met de Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis en de Gecertificeerde instellingen.	De samenwerking tussen partners in het sociaal domein en het veiligheidsdomein is meer integraal, systeem en mensgericht. Waarbij er niet alleen gekeken wordt naar het individu, de visie van de hulpverlening niet leidend is maar dat er altijd geluisterd en gekeken moet worden naar de behoefte van de inwoner.	De gemeente voert het regionaal programma Toekomstscenario voor Kind en Gezinsbescherming uit. De gemeente versterkt lokaal het Sociaal Wijkteam (Dordrecht Sociaal), als één van de opgaven binnen het Toekomstscenario en de landelijke hervormingsagenda Jeugd. Er wordt een pilot uitgevoerd in Dordt-West waarbij het Sociaal Wijkteam Dordrecht en Veilig Thuis werken aan een snellere en betere overdracht van casuïstiek.	Tot uiterlijk 2030
	We willen de samenwerking tussen het onderwijs en het sociaal domein stimuleren en faciliteren.	Er komt meer vroegsignalering en passende ondersteuning in de basisvoorzieningen (consultatiebureaus, kinderopvang, basis- en voortgezet onderwijs). Meer jeugdigen kunnen zich binnen de basisvoorzieningen zo lang mogelijk ontwikkelen, leren en participeren. Met als doel dat zoveel mogelijk jeugdigen een startkwalificatie ontvangen en dat er zo min mogelijk thuiszitters zijn.	De gemeente versterkt de samenwerking met de partners binnen de Stuurgroep Preventie & Zorg (pijler binnen zowel de Onderwijsvisie PO als VO). De gemeente voert hiervoor een werkagenda uit met het Verloskundigen Samenwerkingsverband, JongJGZ, Dordrecht Sociaal, kinderopvang, onderwijs/Samenwerkingsverband Passend Onderwijs en Leerplicht & Voortijdig Schoolverlaten.	Doorlopende uitvoering
	We willen de integraliteit en samenwerking met de toegangspoort clientondersteuning versterken.	We geven uitvoering aan clientondersteuning (wettelijke taak) en realiseren daardoor een meer laagdrempelige toegang tot de Wmo, Jeugdwet en Wlz.	De gemeente blijft als opdrachtgever sturen op de opdracht aan MEEPlus (onderdeel MEEVivenz). De gemeente continueert de subsidie en maakt afspraken over de inzet, dienstverlening en het meerjarenperspectief.	2025-2026
 	We willen bij huishoudens, waarbij het binnen de reguliere werkwijze niet lukt om tot passende oplossingen te komen en waar sprake is van problemen op meerdere leefgebieden (wonen, financiën, zorg etc.), een doorbraak forceren.	Waar passend worden meer maatwerkoplossingen geboden aan huishoudens. Hulp wordt tijdig op- en afgeschaald.	De gemeente continueert de doorbraakaanpak binnen het sociaal domein voor zowel aandachtshuishoudens als risicojongeren. Dit wordt gedaan door inzet van de sociaal pontonnier, interventiespecialisten (gemeente) en doorbraakregisseurs bij Dordrecht Sociaal.	Uitvoering loopt

Monitoring en financiën

Indicator	Wat willen we bereiken?	Huidige situatie	Bron
Aandeel kinderen/jongeren dat jeugdzorg ontvangt	Minder	14,9% - 2022	SOJ ZHZ
Aandeel inwoners 18+ dat een Wmo maatwerkvoorziening heeft*	Minder	7,9% - 2022	SDD
Het aandeel kosten voor algemene voorzieningen stijgt t.o.v. het aandeel kosten voor specialistische hulp.	Meer algemeen	30%-70% - 2024	Gemeentelijke begroting
Informatie en adviesvragen en collectieve trajecten bij buurtwerk, sociaal makelaar, jongerenwerk	Meer	-	Dordrecht Sociaal
Aantal gestelde informatie- en adviesvragen door inwoners bij sociaal wijkteam	Meer	-	Dordrecht Sociaal

**Exclusief beschermd wonen en opvang*

De meerjarenbegroting 2024-2027 van de gemeente Dordrecht dient als financieel kader voor de Visie sociaal domein Dordrecht 2030 en daarmee ook voor dit uitvoeringsprogramma. Binnen het programma Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht is voor 2025 circa 95,8 miljoen begroot voor specialistische hulp (aflopend naar circa 91,7 miljoen in 2027). Dit geld gaat vrijwel geheel naar de uitvoerende organisaties: Sociale Dienst Drechtsteden (Wmo) en Serviceorganisatie Jeugd ZHZ (Jeugdhulp).